

כמה פיישן [נותרו] משניה דישמעאל עד מותו? שתין ותלת, שהרי בן מאה שלושים ושבע מת.

ותניא: בן כמה היה יעקב אבינו בשעה שנתברך מאביו — בן ששים ושלש שנה. וכו' בפרק [באותו הזמן] מת ישמעאל.

דכתיב: "וירא עשו כי ברך יצחק את יעקב וגו' וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל אחות נביות".

ממשמע שנאמר: "בת ישמעאל", אינו יודע שהיא אחות נביות?!

אלא, מלמד שקידשה ישמעאל אביה לעשיו, ומת, ולא הספיק להשיאה לו, והשיאה נביות אחיה.

חזינן, דבזמן שנתברך יעקב — מת ישמעאל.

שתין ותלת שהיה כשמת ישמעאל, ועוד ארביסר עד דמתיליד יוסף, שהרי עבד יעקב את לבן י"ד שנים בשתי בנותיו, וכתיב: "ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה אל מקומי ולארצי". חזינן דכשנולד יוסף, מלאו י"ד שנים — הא שבעין ושבעה.

וכתיב: "ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה", הא מאה ושבע שנים ליעקב.

ועוד שב [שבע] שנין דשבעא [של השבע], ותרתי דכפנא [של הרעב] — הא מאה ושיתסר.

וכתיב: "ויואמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך, ויאמר יעקב אל פרעה ימי מגורי שלשים ומאת שנה".

וכי בן מאה ושלושים היה? והלא מאה ושיתסר שנין הווין כדמנינן לעיל?!

אלא, שמע מינה, דאותן ארבע עשרה שנין דהוה יעקב בבית עבר — לא השיב להו.

ותניא נמי הכי: היה יעקב אבינו בבית עבר מוטמן⁷⁷⁹ ומשמש ארבע עשרה שנה. לאחר שירד יעקב אבינו לארם נהרים שתי שנים — מת עבר⁷⁸⁰. יצא משם, ובא לו לארם נהרים.

נמצא, שכשעמד על הכאר — בן שבעים ושבע שנה היה, שהרי כשיצא מבאר שבע היה בן ששים ושלש.

ומנלן דלא מיענש יעקב על אותן י"ד שנה שלא שימש את אביו?

דתניא: נמצא יוסף שפירש מאביו עשרים ושתים שנה, שהרי כשפירש מאביו היה בן י"ז, וכשמלך על מצרים היה בן שלשים, ועוד ז' דשבעא ותרתי דכפנא — הרי שעברו כ"ב שנים עד שראה את אביו. והווי השנים שפירש מאביו — כשם שפירש יעקב אבינו מאביו, אותו מנין שנים.

שבע. ולהכי הוצרך להטמן, כדי שלא ידע עשיו שהוא שם.

להדיא כדברי רש"י. דהכי איתא התם: "מה ראה הכתוב לייחס שניו של רשע כאן?".

779. משמע שהתחבא שם, והיינו לפי מש"כ מהרש"א, דבית מדרשו של עבר היה בבאר

780. כך היא גירסת הב"ה.